

In Amida & Birchat Hamazon

תלמוד בבלי מסכת שבת דף כד עמוד א

איבעיא להו: מהו להזכיר ראש חודש בברכת המזון? אם תימצי לומר בחנוכה דרבנן לא צריך, ראש חודש דאורייתא - צריך, או דילמא: כיון דלא אסור בעשיית מלאכה - לא מזכירנן? רב אמר: מזכיר, רבי חנינא אמר: אינו מזכיר. אמר רב זריקא: נקוט דרב בידך, דקאי רבי אושעיא כוותיה. דתני רבי אושעיא: ימים שיש בהן קרבן מוסף, כגון ראש חודש וחולו של מועד - ערבית ושחרית ומנחה מתפלל שמונה עשרה, ואומר מעין המאורע בעבודה, ואם לא אמר - מחזירין אותו, ואין בהן קדושה על הכוס, ויש בהן הזכרה בברכת המזון.

Purpose of recitation

Difference between Rashi & Tosafot?

רש"י מסכת שבת דף כד עמוד א

ואומר מעין המאורע בעבודה - לבקש רחמים על ישראל ועל ירושלים להשיב עבודה למקומה, לעשות קרבנות היום.

תוספות מסכת שבת דף כד עמוד א

בבונה ירושלים - כמו בר"ח שאומר יעלה ויבא בבונה ירושלים ומשום דיעלה ויבא היא תפלה ותחנונים תקנוה בבונה ירושלים דהיא נמי תפלה ובי"ח תיקנוה בעבודה שהיא תפלה להשב ישראל לירושלים.

Forgetting the insertion and Forgetting what Happened (Posen 1761-1864)

שו"ת רבי עקיבא איגר מהדורא קמא סימן א

לידידי האלוף הקצין רבי ליב בניאואדיל.

על אודות בני ביתו ששכחו להזכיר של חג בברכת המזון וחזרו וברכו, וטען על זה המרום ר' טעביל שו"ב ואמר שפעם אירע לו כן בבחרותו, בבית הרב דק"ב, והורה לו שלא לחזור ולברך.

יפה עשו במה שחזרו וברכו, ואין ספק שזה ר' טעביל שכח מרוב הימים עובדא היכי הוי, ומה שאירע לו היה בר"ח ולא בי"ט

Amida

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ראש חודש סימן תכב

סדר התפלה והלל בר"ח, ובו ז' סעיפים.

סעיף א

ערבית, שחרית ומנחה מתפלל י"ח ברכות (א) ואומר יעלה ויבא ברצה. א' ואם לא אמרו בערבית, אין מחזירין אותו, ((ב) ובאיזה מקום שנזכר שאינו חוזר א"ע"ל [א]

סימן רצ"ד סעיף ד' (וה'), בין שר"ח יום אחד בין שהם ב' ימים, מפני א' שאין מקדשין את החדש (ג) בלילה. אבל אם לא אמרו שחרית ומנחה, (ד) [ב] מחזירין אותו.

See Nefesh Harav pg. 174 and Eretz Hatzvi 5:2

Birchat Hamazon RECITATION

שולחן ערוך אורח חיים הלכות בציעת הפת, סעודה, וברכת המזון סימן קפח, ובר"ח ויו"ט וחולו של מועד אומר: יעלה ויבא

Forgetting on Yom Tov

אבל אם לא נזכר * (כג) עד שהתחיל הטוב והמטיב, ו' [ו] יא צריך * לחזור * (כד) ח לראש בהמ"ז

Forgetting on Rosh Chodesh

אבל אם לא נזכר עד שהתחיל הטוב והמטיב, אינו חוזר (כו) ט מפני ו' שאינו חייב יג' לאכול פת כדי שיתחייב לברך בהמ"ז

Yet

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ראש חודש סימן תיט
סעיף א
(א) א <א> א' מצוה להרבות (ב) בסעודת ראש חודש.

משנה ברורה סימן תיט ס"ק א
(א) מצוה להרבות וכו' - ואף על גב דמעיקר חיובא [א] אינו מחוייב

Nature of Seuda- Faith in the Future vs Recollection of Great Event Kings Meal

ישעיהו פרק סו פסוק כג
והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני אמר יקוק

ר' צדוק הכהן מלובלין - מחשבות חרוץ אות ח
וכלל ראש חודש הוא הרגשת אור של עתיד דלעתיד נאמר והיה מידי חדש בחדשו ומידי וגו'

מלבי"ם ישעיהו פרק סו פסוק כג
(כג) והיה מדי חדש בחדשו. שבכל חדש ובכל שבת יבואו אנשים חדשים מן עכו"ם אשר ישתחוו לפני לקבל האמונה האמתית ולהשליך את עצביהם:

<http://etzion.org.il/vbm/english/archive/rav/rav10.htm>

Although on Rosh Chodesh one goes about his daily routine, merely adding some additional prayers, the Torah groups it along with the major holidays, and its inner sanctity is fully revealed only within the precincts of the Temple. Similarly, there are some personalities whose inner passion and sanctity are concealed beneath a solemn exterior (such as the Rav's father) or beneath a sparkling exterior (such as Rav Gold). Rav Soloveitchik confesses that he has always been attracted to such personalities, partially due to his upbringing: